

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 4

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS- 7

LIETUVA - 10

KITOS NAUJIENOS - 12

EUROPOS SĄJUNGA

Naujos ribojamosios kovos su cheminio ginklo platinimu ir naudojimu priemonės

2022 m. lapkričio 14 d. Europos Sąjungos (ES) Taryba, atsižvelgusi į nuolatinę cheminio ginklo platinimo ir naudojimo keliamą grėsmę, nusprendė nustatyti papildomas ribojamąsias priemones. Atitinkamai patvirtinti **Tarybos Sprendimas (BUSP) 2022/2232**, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2018/1544 dėl ribojamųjų kovos su cheminio ginklo platinimu ir naudojimu priemonių ir **Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) 2022/2228**, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) 2018/1542 dėl ribojamųjų kovos su cheminio ginklo platinimu ir naudojimu priemonių.

Naujai į sąrašą įtraukta **dešimt asmenų ir vienas subjektas**, kurie yra susiję su Aleksejaus Navalno apnuodijimu paralyžiuojamąja nuodingąja medžiaga ir cheminių ginklų siuntimo į taikinių sistemų gamyba Sirijoje. Kalbant apie A. Navalno atvejį, į sąrašą naujai įtraukti Rusijos federalinės saugumo tarnybos (FSB) pareigūnai ir aukšto rango pareigūnai, taip pat Rusijos cheminių ginklų ekspertai. Kalbant apie Siriją, ES nustatė sankcijas bendrovei MHD Nazier Houranieh & Sons, kuri Sirijos mokslinių studijų ir tyrimų centrui tiekia medžiagas, naudojamas cheminių ginklų siuntimo į taikinių sistemoms gaminti, ir jos bendraturčiams.

ES ribojamosios kovos su cheminio ginklo naudojimu ir platinimu priemonės šiuo metu taikomos iš viso 25 asmenims ir 3 subjektams. Į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams taikomas turto įšaldymas ir draudimas keliauti, todėl jie negali atvykti į ES teritoriją ar vykti per ją tranzitu. ES asmenims ir įmonėms taip pat draudžiama į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams sudaryti galimybę naudotis lėšomis.

ES tebėra visapusiškai įsipareigojusi kovoti su cheminio ginklo platinimu ir naudojimu ir remti Konvencijos dėl cheminio ginklo kūrimo, gamybos, kaupimo ir panaudojimo uždraudimo bei jo sunaikinimo (CWC) nuostatas.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Cheminis ginklas: ES nustatė papildomas ribojamąsias priemones dešimčiai asmenų ir vienam subjektui.](#)

Naujos sankcijos Iranui

2022 m. lapkričio 14 d. ES Taryba į asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės **pagal galiojantį sankcijų Iranui už žmogaus teisių pažeidimus režimą, sąrašą įtraukė dar 29 asmenis ir tris subjektus.** Tai padaryta atsižvelgiant į jų vaidmenį, susijusį su Mahsa Amini mirtimi, ir smurtinį atsaką į pastarojo meto demonstracijas Irane.

Atitinkamai priimti **Tarybos Įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) 2022/2234** ir **Tarybos Įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) 2022/2235**, kuriais įgyvendinamas Tarybos sprendimas 2011/235/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims ir subjektams atsižvelgiant į padėtį Irane. Taip pat patvirtinti **Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) 2022/2230** ir **Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) 2022/2231**, kuriais įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 359/2011 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Irane.

Ribojamosios priemonės apima draudimą keliauti ir turto įšaldymą. Be to, ES piliečiams ir bendrovėms draudžiama sudaryti galimybę naudotis lėšomis į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams. Sankcijų dėl žmogaus teisių pažeidimų Irane režimas apima draudimą eksportuoti į Iraną įrangą, kuri galėtų būti naudojama vidaus represijoms, ir telekomunikacijų stebėsenos įrangą.

Asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės pagal galiojantį sankcijų Iranui už žmogaus teisių pažeidimus režimą, sąrašė dabar **iš viso yra 126 asmenys ir 11 subjektų.**

2022 m. lapkričio 14 d. ES Taryba, atsižvelgdama į tai, kad Irano režimas teikia karinę paramą neišprovokuotam ir nepateisinamam Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, į asmenų, subjektų ir organizacijų, kurioms taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą įtraukė dar **du asmenis ir du subjektus**, susijusius su bepiločių orlaivių kūrimu ir tiekimu Rusijai. Atitinkamai buvo priimti **Tarybos Sprendimas (BUSP) 2022/2233** ir **Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) 2022/2229**, kurių pagrindu į ES sankcijų sąrašą įtraukti du Islamo revoliucijos gvardijos pajėgų vadai, Irano bendrovė „Qods Aviation Industries“ bei Islamo revoliucijos gvardijos oro pajėgos.

Sprendimas dėl ES sankcijų pažeidimo kriminalizavimo

2022 m. lapkričio 28 d. Taryba vieningai priėmė sprendimą į Sutartyje dėl ES veikimo pateikiamą ES nusikaltimų sąrašą įtraukti ribojamųjų priemonių pažeidimus. Priimtas Tarybos sprendimas labai svarbi priemonė siekiant užtikrinti, kad bet kokie mėginimai apeiti sankcijas būtų sustabdyti.

Priėmus šį sprendimą Europos Komisija pateiks pasiūlymą dėl direktyvos, kurioje bus nustatytos būtinausios taisyklės, susijusios su nusikalstamų veikų ir sankcijų už ES ribojamųjų priemonių pažeidimus apibrėžimu. Po to šį direktyvos projektą turės aptarti ir priimti Taryba ir Europos Parlamentas.

Į straipsnius dėl nusikalstamų veikų, kurios turi būti suderintos aukščiau nurodyta direktyva, būtų įtrauktos **tikslios įvairių nusikalstamų veikų, susijusių su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimais, apibrėžtys**, kaip pavyzdžiui:

- į sąrašą įtrauktam asmeniui arba jo interesais suteikiama galimybė tiesiogiai ar netiesiogiai naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais;
- vykdoma draudžiama prekybos, komercinė ar kita veikla, pavyzdžiui, importuojamos ar eksportuojamos prekės ir technologijos, kurioms taikomi prekybos draudimai, arba teikiamos draudžiamos paslaugos;
- nevykdoma pareiga teikti informaciją valdžios institucijoms, pvz., prievolė deklaruoti bet kokią į sąrašą įtrauktam asmeniui (subjektui) priklausančią, jo nuosavybės teise turimą, valdomą ar kontroliuojamą turtą;
- sąmoningai imamas veiksmų ar veiklos, kuriais siekiama tiesiogiai ar netiesiogiai apeiti ribojamąsias priemones, be kita ko, dalyvaujant schemose, skirtose į sąrašą įtrauktų asmenų (subjektų) turtui arba šių asmenų dalyvavimui nuslėpti, padedant asmenims, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, išvengti tokių priemonių poveikio, arba teikiant klaidinančią informaciją valdžios institucijoms.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Sankcijos: Taryba į ES nusikaltimų sąrašą įtraukė ribojamųjų priemonių pažeidimus.](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Naujos sankcijos Iranui

2022 m. lapkričio 14 d. Jungtinė Karalystė (JK) kartu su tarptautiniais partneriais paskelbė apie suderintas sankcijas Irano pareigūnams, kurie vadovauja smurtinėms protestų represijoms Irane.

Užsienio reikalų ministras paskelbė, kad JK nustatė sankcijas Irano ryšių ministrei Issai Zarepour ir daugybei vietos teisėsaugos bei Islamo revoliucijos gvardijos (IRGC) pareigūnų, kurie dalyvavo ir įsakė susidoroti su protestais. Už interneto išjungimą Irane, įskaitant „Whatsapp“ ir „Instagram“ išjungimą bei uždraudimą naudoti „Google Play“ programą ir virtualius privačius tinklus (VPN) sankcijos paskelbtos taip pat ir Irano kibernetinės policijos viršininkui Vahid Mohammad Naser Majid.

Be aukščiau minėtų asmenų, JK, reaguodama į besitęsianti žiaurų smurtą prieš protestuotojus Irane, nustatė sankcijas **22 Irano politiniams ir saugumo pareigūnams**.

Naujų sankcijų paskelbimas užtikrins, kad JK sankcijų sąrašė esantys asmenys negalės keliauti į JK, o visas jų JK laikomas turtas bus įšaldytas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK and international partners announce further sanctions against Iranian officials](#)

Sąrašas asmenų, kuriems taikomos naujai paskelbtos sankcijos (anglų k.): [Notice Iran Human Rights](#).

Atnaujinta bendroji licencija dėl bankininkystės paslaugų

2022 m. lapkričio 10 d. JK Finansinių Sankcijų Įgyvendinimo tarnyba (OFSI) pakartotinai išdavė **bendrają licenciją INT/2022/1919908**. Atnaujinta licencija leidžia naudotis sankcionuotų kredito ar finansų įstaigų mažmeninės bankininkystės paslaugomis, jei bendra mokėjimų suma neviršija 50 000 svarų sterlingų ir yra skirta tik asmeniniam naudojimui.

Atnaujinta licencija galios iki 2023 m. lapkričio 10 d.

Paskelbtos naftos kainos viršutinės ribos gairės

2022 m. lapkričio 14 d. OFSI paskelbė gaires dėl Rusijos naftos ir naftos produktų vežimo jūra ir susijusių paslaugų teikimo.

Pagrindiniai gairių aspektai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį:

- Sankcijų tikslas – atimti iš Rusijos galimybę gauti perteklines pajamas iš naftos, apribojant jos galimybes parduoti naftą pasaulinės rinkos kainomis, tuo pačiu leidžiant Rusijos naftą tiekti į trečiąsias šalis, kurioms jos reikia;
- „Susijęs asmuo“ apibrėžiamas kaip asmuo, kuris dalyvauja: naftos arba naftos produktų tiekime arba pristatyme, arba finansinių paslaugų, lėšų ar tarpininkavimo paslaugų, susijusių su naftos ir naftos produktų tiekimu ar pristatymu, teikimu;

- Susiję asmenys privalo užtikrinti, kad: nafta ir jos produktai būtų parduodami už viršutinę arba žemesnę kainą; laikytis atestavimo proceso ir informacijos saugojimo reikalavimų, nustatytų bendrojoje licencijoje ir šiose gairėse; bei pranešti OFSI, jei jiems yra žinoma arba jie turi pagrįstą priežastį įtarti, kad asmuo yra įtrauktas į JK sankcijų sąrašą arba padarė pažeidimą;
- Veikėjai, pasikliaujantys 1 pakopos subjektų (t.y. tie, kurie reguliariai turi tiesioginę prieigą prie kainos, sumokėtos už krovinį, atlikdami įprastą veiklą) arba bet kurios susijusios sandorio šalys, patvirtinimais ar kitais kainų informacijos dokumentais, turi atlikti pakankamai išsamų patikrinimą, kad įsitikintų jų patikimumu. ir pateiktos informacijos tikslumu;
- Kainos viršutinė riba apima tik naftos ar naftos produkto kainą ir neapima papildomų išlaidų, įskaitant transportavimo ir teisinius mokesčius.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK Maritime Services Prohibition and Oil Price Cap Guidance](#)

2022 m. lapkričio 14 d. OFSI taip pat paskelbė naftos kainų viršutinės ribos naujienų tinklaraštį, kuriame aprašomi kiti žingsniai, susiję su jūrų paslaugų draudimo įvedimu ir žalios naftos viršutinės kainos ribos įgyvendinimu.

Tinklaraštyje nurodoma, kad Jungtinės Karalystės Jos Didenybės (HM) Išdas įsteigė naują padalinį, kuris padės pasirengti JK taikomiems apribojimams teikti paslaugas, susijusias su Rusijos naftos ir naftos produktų gabenimu jūra bei pačiais krovniais. Atitinkamai, naujasis padalinys:

- sukurs naftos kainų viršutinės ribos **licencijavimo ir vykdymo sistemą**;
- **bendradarbiaus su sektoriumi**, kad būtų užtikrintas pasirengimas taikyti naftos kainos viršutinę ribą; ir
- nuolat **stebės naftos viršutinės kainos lygį ir jos poveikį**.

Tinklaraštyje taip pat pateikiama informacija, kad bendroji licencija, kurios pagrindu bus nustatyta **viršutinė naftos kainos riba, bus paskelbta iki 2022 m. gruodžio 5 d.**

Papildomos bendrosios licencijos, užtikrinančios tarptautinį suderinimą ir sklandų naftos kainos viršutinės ribos veikimą, taip pat bus paskelbtos iki 2022 m. gruodžio 5 d.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Oil Price Cap Update - OFSI](#)

Išduota bendroji licencija dėl komunalinių mokesčių

2022 m. lapkričio 17 d. OFSI, vadovaudamasi JK autonominių sankcijų reglamentais, išdavė **bendrają licenciją INT/2022/2300292**, kuria remiantis JK Sankcionuoti subjektai (tik asmenys ar subjektai, kuriems taikomos sankcijos pagal JK sankcijų režimus, tačiau jiems nėra taikomos Jungtinių Tautų sankcijos):

- gali atlikti **Leidžiamus mokėjimus** (komunaliniai mokesčiai už dujas, elektrą, jei jie teikiami nekilnojamo turto objekte, kuris priklauso sankcionuotiems subjektams arba jie minėtą nekilnojamo turto objektą nuomojasi) energetikos įmonėms iš įšaldytos JK banko sąskaitos banko pavedimu arba tiesioginiu debetu;
- **Energetikos įmonės** (Dujų ir Elektros rinkų biure (OFGEM) registruotos įmonės, turinčios leidimą tiekti dujas ir (arba) elektrą nekilnojamajam turtui JK) gali gauti Leidžiamus mokėjimus;

- Energetikos įmonės gali atlikti **Grąžinamuosius mokėjimus** (Grąžinimo mokėjimai reiškia mokėjimus, mokėtinus dėl permokų, susidariusių pagal šią licenciją arba JK vyriausybės energijos subsidijų mokėjimus 2022–2023 m. žiemos sezonu) į įšaldytas JK banko sąskaitas, o Sankcionuoti subjektai gali gauti Grąžinamuosius mokėjimus iš energetikos įmonių į įšaldytą JK banko sąskaitą.

Bendroji licencija įsigaliojo 2022 m. lapkričio 17 d. ir baigs galioti 2023 m. balandžio 16 d.

Paskelbtos gairės dėl Rusijos naftos eksporto draudimo

2022 m. lapkričio 21 d. JK Verslo, energetikos ir pramonės strategijos departamentas (BEIS) paskelbė gaires dėl JK draudimo įvežti į JK skirtą rusišką naftą bei naftos produktus ir pateikė paaiškinimus, **kaip nustatyti naftos importo į JK kilmę.**

Taikant naftos importo, įsigijimo, tiekimo ir pristatymo draudimus, prekių kilmė nustatoma pagal JK 2018 m. Mokesčių (tarpvalstybinės prekybos) įstatymą ir JK galiojančias nepreferencines kilmės taisykles. **Jeigu nafta ar jos produktai nėra kilę iš Rusijos ir nėra Rusijoje, jiems netaikomi importo, įsigijimo, tiekimo ir pristatymo draudimai.** Todėl naftai ir naftos produktams, kurių kilmės šalis yra ne Rusija ir kurie yra siunčiami iš kitos šalies nei Rusija, jiems draudimai netaikomi. Atitinkamai taikant šias taisykles žemiau nurodyta nafta ir naftos produktai nebūtų priskirti esantys Rusijos kilmės:

- **Pilnai išgauta nafta (angl. wholly obtained)**

Nafta ir naftos produktai turi būti laikomi kilusiais iš šalies arba teritorijos, jei jie yra pilnai išgauti toje šalyje arba teritorijoje. Pavyzdžiui, jei žalia nafta buvo išgaunama ir vėliau perdirbta į dyzeliną Jungtinėse Valstijose (JAV), ji būtų laikoma pilnai išgauta JAV.

- **Esminis perdirbimas**

Perdirbimas laikomas esminiu tik tuo atveju, jei jo metu gaminamas naujas produktas arba tai yra svarbus gamybos etapas ir jis vyksta tam įrengtoje įmonėje. Pažymėtina, kad perdirbimas nėra laikomas ekonomiškai pagrįstu, kai asmuo, siekdamas išvengti importo draudimo, prekes perdirba specialiai tam, kad jos įgytų kitokią kilmę.

Rusijos nafta ar naftos produktai, kurie buvo sumaišyti su ne Rusijos kilmės nafta ar naftos produktais trečiojoje šalyje, automatiškai nebus laikomi iš esmės perdirbtais. Todėl turi būti įrodyta, kad perdirbus naftą arba jos produktus buvo sukurtas naujas produktas (tai gali būti, pavyzdžiui, įrodymas, kad naujo produkto HS kodas skiriasi nuo pradinio produkto kodo) arba, kad perdirbimas yra svarbus gamybos etapas. Visi šie veiksmai turi būti atliekami įprastais komerciniais tikslais, o ne su tikslu išvengti JK sankcijų režimo.

Pavyzdžiui, jei žalia nafta iš Jungtinių Arabų Emyratų yra perdirbama Švedijoje, kad būtų galima gaminti dyzeliną, bus laikoma, kad produkto kilmė yra Švedija.

- **Tanklaivio kulnas (angl. Tank heel)**

Kai konteineris (ne Rusijoje) anksčiau buvo naudojamas rusiškai naftai ar naftos produktams gabenti ar laikyti, konteinerio dugne gali likti neatsiurbiamas kiekis produkto, taip vadinamas „tanklaivio kulnas“. Tai yra medžiagos, kurių negalima pašalinti nepažeidžiant pačio konteinerio. Todėl, jei į konteinerį pilama ne rusiška nafta ir ji susimaišys su tanklaivio kulne likusia Rusijos kilmės nafta, tanklaivyje laikomą ne rusišką naftą ar naftos produktus vis tiek galima importuoti į JK.

BEIS gairėse taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad **JK Rusijos reglamentai taip pat draudžia bet kam tyčia apeiti arba siekti apeiti JK sankcijas** ir tai laikytina baudžiamuoju nusikaltimu. Todėl neleidžiama imti veiksmų, kuomet sąmoningai siekiama išvengti sankcijų, pavyzdžiui, atlikti produktų maišymą ar perdirbimą vien tam, kad jie nebūtų laikomi esantys Rusijos kilmės.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK ban on Russian oil and oil products](#)

JAV

Naujos sankcijos Rusijos karinio tiekimo grandinei ir su Kremliumi susijusiems asmenims

2022 m. lapkričio 14 d. JAV išdo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) kartu su JAV valstybės departamentu paskelbė sankcijas tarptautiniam tinklui, perkančiam technologiją, kuri palaiko Rusijos karinį-pramoninį kompleksą. OFAC taip pat nustatė sankcijas pasauliniam finansinių pagalbininkų, įgalintųjų ir kitų asmenų tinklui, susijusiam su dviem pagrindiniais su Kremliumi susijusiais oligarchais. **Iš viso sankcijos pritaikytos 14 asmenų ir 28 subjektams.**

- **Rusijos karinių pirkimų tinklas**

JAV laikydamosi tarptautinių įsipareigojimų nutraukti Rusijos prieigą prie pagrindinių jos karinio-pramoninio komplekso komponentų, o taip pat koordinuodama sankcijų nustatymą su JAV Valstybės departamentu, paskelbė sankcijas **šešioms subjektams** (3 įmonėms ir 3 asmenims). Nurodyti subjektai susiję su JAV sankcionuota AO PKK Milandr, Rusijos mikroelektronikos įmone, kuri buvo apibūdinta kaip Rusijos karinių tyrimų ir plėtros struktūros gynybos technologijų įmonės dalis. **Pažymėtina, kad ES nurodytiems subjektams sankcijų netaiko.**

- **Suleimano Kerimovo šeima**

OFAC nustatė sankcijas S.Kerimovo žmonai, dukterims, sūnui ir sūnėnui. Pažymėtina, kad S.Kerimovo sūnui Said Suleymanovich Kerimov sankcijos jau taikomos ES, Šveicarijoje ir JK. **S.Kerimovo žmonai, dukterims ir sūnėnui sankcijos ES netaikomos.**

Taip pat sankcijos pritaikytos:

- keturioms Prancūzijoje įsikūrusioms nekilnojamojo turto bendrovėms, priklausančioms S.Kerimovo dukrai Gulnarai,
- Šveicarijos piliečiui Laurin Katz, kuris yra visų keturių Prancūzijoje įsikūrusių Gulnaros įmonių prezidentas, o taip pat L.Katz valdomai ir Šveicarijoje įsikūrusiai įmonei Alstone Investment AG,
- S.Kerimovo sūnėnui priklausančiai JAE įsikūrusiai bendrovei Constellation Advisors Ltd.

- **Alexander-Walter Studhalter tinklas**

OFAC nustatė sankcijas Šveicarijos piliečiui Aleksandrui Walteriui Studhalterui, kuris buvo pagrindinis Kerimovo finansinio tinklo veikėjas, įskaitant Kerimovo įmonių valdymą. Studhalteris taip pat tariamai išplovė dideles pinigų sumas Kerimovo vardu. Papildomai OFAC nustatė sankcijas Studhalter sūnams ir aštuoniems subjektams iš šešių šalių. **Pažymėtina, kad ES sankcijų šiems subjektams netaiko.**

- **Murat Aliev tinklas**

Paskelbtos sankcijos Ingai Rettich bei Rusijos verslininkui ir investuotojui Muratui Magomedovich Aliev, buvusiam S.Kerimovo investicinės įmonės vadovui. Abu šie asmenys turi ryšiu su A.Studhalteriu. OFAC taip pat nustatė sankcijas penkioms su Aliev susijusioms įmonėms. **Pažymėtina, kad ES sankcijų aukščiau nurodytiems subjektams netaiko.**

- **Su S.Kerimov susijusi prabangios aviacijos įmonė**

Maltoje ir Rusijoje įsikūrusi orlaivių valdymo įmonė „Emperor Aviation Ltd“ koordinavo prabangias Kerimovo šeimos narių keliones net po to, kai 2022 m. vasario 24 d. Rusija pradėjo plataus masto karinę agresiją Ukrainoje.

„Emperor Aviation“ pritaikytos sankcijos pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 14024 už veiklą ar veikimą Rusijos Federacijos ekonomikos aviacijos ir kosmoso sektoriuje ir už tai, kad materialiai padėjo, rėmė ar teikė finansinę, materialinę ar technologinę paramą, prekes ar paslaugas Kerimovo dukrai Gulnarai. OFAC nustatė, kad Emperor Aviation priklauso aštuoni orlaiviai, todėl jiems pritaikė blokavimo sankcijas.

Sankcionavus „Emperor Aviation“, OFAC taip pat išdavė **Bendrąją licenciją GL 40C**, kuria leidžia atlikti tam tikrus sandorius, susijusius su blokuotais subjektais, įskaitant „Emperor Aviation“, kurie paprastai yra atsitiktiniai ir būtini, tiekiant, eksportuojant ar reeksportuojant prekes, technologijas ar paslaugas, siekiant užtikrinti civilinės aviacijos saugą, su sąlyga, kad orlaivis nėra registruotas Rusijos Federacijoje o teikiamos, eksportuojamos ar reeksportuojamos prekės, technologijos ar paslaugos yra skirtos civilinei aviacijai.

Pažymėtina, kad ES aukščiau nurodytai įmonei sankcijų netaiko.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Global Russian Military Supply Chain, Kremlin-linked Networks, and Elites with Western Fortunes | U.S. Department of the Treasury](#)

Naujos sankcijos Iranui

- **2022 m. lapkričio 15 d.** OFAC nustatė sankcijas **penkiems subjektams:** trimis įmonėms, gaminančioms arba tebesiunčiančioms Rusijai Irano nepilotuojamus orlaivius (UAV), kuriuos Rusija panaudojo niokojančioms atakoms prieš civilinę infrastruktūrą Ukrainoje ir dviem asmenims, kurie padėjo PMC Wagner (Rusijos privačiai karinei įmonei) įsigyti UAV iš Irano.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Actors Involved in Production and Transfer of Iranian Unmanned Aerial Vehicles to Russia for Use in Ukraine](#)

- **2022 m. lapkričio 16 d.** OFAC paskelbė sankcijas **šešiams asmenims,** dirbantiems Irano Islamo Respublikos transliuotojo (IRIB), valstybinės Irano žiniasklaidos korporacijoje, transliuojančioje šimtus priverstinių Irano gyventojų prisipažinimų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Senior Officials and “Interrogator Journalists” of Iran’s State-Run Media](#)

- **2022m. lapkričio 17 d.** OFAC nustatė sankcijas **13 įmonių** įvairiose jurisdikcijose, kurios palengvino šimtų milijonų dolerių vertės Irano naftos chemijos produktų ir naftos produktų pardavimą pirkėjams Rytų Azijoje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Network Supporting Iranian Petrochemical and Petroleum Sales](#)

2022 m. lapkričio 21 d. OFAC pakartotinai išdavė su Rusija susijusią **Bendrają Licenciją 13C**, kurios pagrindu ir toliau leidžiama JAV asmenims, esant tam tikroms sąlygoms, mokėti mokesčius, rinkliavas arba importo muitus ir pirkti arba gauti leidimus, licencijas, registracijas ar sertifikatus, jei tokie sandoriai kitu atveju būtų uždrausti (nes jie apima Rusijos Federacijos centrinį banką, Rusijos Federacijos nacionalinį turto fondą arba Rusijos finansų ministeriją) ir su sąlyga, kad tokie sandoriai yra įprastai atsitiktiniai ir būtini tokių asmenų kasdinei veiklai Rusijoje.

Bendrosios licencijos 13C galiojimas pratęsimas iki 2023 m. kovo 7 d.

Išduotos trys bendrosios licencijos dėl Rusijos kilmės naftos gabenimo jūra

2022 m. lapkričio 22 d. OFAC išdavė **3 naujas bendrąsias licencijas**, susijusias su Rusijos Federacijos kilmės žalios naftos gabenimu jūra:

- **Bendroji licencija 55** leidžia teikti tam tikras su Sachalinu-2 susijusias paslaugas, kurios susijusios su žalios naftos gabenimu jūra;
- **Bendroji licencija 56** leidžia teikti tam tikras paslaugas ES atžvilgiu. Ši licencija susijusi su žalios naftos importu į Bulgarijos Respubliką, Kroatijos Respubliką arba Europos Sąjungos valstybes nares, neturinčias prieigos prie jūros, kaip aprašyta Tarybos Reglamente;
- **Bendroji licencija 57** leidžia teikti tam tikras paslaugas, susijusias su laivų ekstremaliomis situacijomis (pvz.: avarinis remontas, gelbėjimo operacijos ir pan.).

Išduotos trys bendrosios licencijos dėl Rusijos kilmės naftos gabenimo jūra

2022 m. lapkričio 22 d. OFAC paskelbė naftos viršutinės kainos gaires. Pagrindiniai gairių aspektai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį:

- Siuntimo, krovinių gabenimo, maito ir draudimo išlaidos nėra įtrauktos į viršutinę kainų ribą. Dėl šių paslaugų sąskaitos turi būti išrašytos atskirai bei komerciškai pagrįstomis kainomis;
- Naftos kainos viršutinė riba taikoma pradedant Rusijos naftos gabenimą jūra (pvz., kai Rusijos subjektas parduoda žalią naftą jūrų transportui) iki to momento, kai pirmą kartą nafta iškraunama ne Rusijos Federacijos jurisdikcijoje (atliekant muitinės formalumus).
- Jei žalios naftos konteineryje ar rezervuare yra *de minimis* kiekis Rusijos Federacijos kilmės žalios naftos, (pvz.: likęs nepumpuojamas naftos kiekis, kurio negalima pašalinti iš konteinerio, jo nepažeidžiant), nebus laikoma, jog žalia nafta yra Rusijos Federacijos kilmės;
- Remiantis gairėmis, JAV paslaugų teikėjams, kurie sąžiningai laikosi informacijos saugojimo ir atestavimo proceso, sukuriamas taip vadinamas „saugus uostas“. Šis „saugus uostas“ yra skirtas apsaugoti paslaugų teikėjus nuo griežtos atsakomybės už sankcijų pažeidimą tais atvejais, kai paslaugų teikėjai netyčia perka rusišką naftą, parduodamą virš nustatytos kainos viršutinės ribos dėl suklastotos arba klaidingos informacijos, kurią pateikė asmenys, kurie veikė nesąžiningai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [OFAC Price Cap Policy Guidance](#)

- **2022 m. lapkričio 16 d.** Lietuvos muitinė pranešė, kad **neįleis Europos Sąjungos sankcionuojamos medienos ne tik iš Baltarusijos bei Rusijos, bet ir iš Kazachstano ir Kirgizijos**

Lietuvos muitinė pastebi, kad pastaruoju metu labai padaugėjo įvežamos medienos, kurią dėl pradėto karo Ukrainoje Europos Sąjunga riboja įvežti iš Rusijos ir Baltarusijos. Įvežant medieną Lietuvos muitinei pateikiamos deklaracijos, kuriose deklaruojama, kad mediena įsigyta Kazachstane arba Kirgizijos Respublikoje.

Remiantis iš šių šalių oficialiai gauta informacija (Kazachstano teisės aktas ir Kirgizijos teisės aktas dėl apribojimų medienai, rusų kalba), medieną iš jų išvežti yra draudžiama.

Atsižvelgusi į oficialią Kirgizijos ir Kazachstano informaciją, taip pat į šių prekių maršruto nelogiškumą, Lietuvos muitinė taikys sustiprintą kontrolę neva iš šių šalių vežamai medienai ir reikalaus papildomų dokumentų jos importui pagrįsti.

- **2022 m. lapkričio 28 d. - gruodžio 3 d. muitinės pareigūnai skirs ypatingą dėmesį į Lietuvą įvežamų sankcionuojamų prekių patikrai.**

Kilus įtarimams, kad prekių kilmės arba paskirties šalis nurodyta klaidingai, kroviniai ir juos lydintys dokumentai bus tikrinami itin griežtai. Taip pat, muitinės pareigūnai stiprins transporto priemonių, kurių priekabos registruotos Baltarusijoje arba Rusijos Federacijoje patikrą taikant rentgeno kontrolę.

Lietuvos muitinė nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. lapkričio 20 d. **10 539 kartus** neišleido prekių importo, eksporto, tranzito procedūroms, kai šalis siuntėja arba gavėja buvo Rusijos Federacija ir **3 087 kartų**, kai šalis siuntėja arba gavėja buvo Baltarusija. 2022 m. sausio–spalio mėn. į Lietuvą importuotų prekių iš Vidurinės Azijos šalių (Kirgizijos, Kazachstano, Uzbekistano, Turkmėnistanas ir Tadžikistano) bendra statistinė vertė palyginti su 2021 m. sausio–gruodžio mėn. padidėjo **88 proc.**, eksportuotų prekių – **2,3 karto**.

Informacija parengta remiantis LR muitinės pranešimais.

Daugiau informacijos (lietuvių kalba): [Aktualijos](#) | [LR Muitinė](#)

- **2022 m. lapkričio 29 d. duomenimis**, Lietuvoje finansinės sankcijos (pagal Tarybos Reglamentą (ES) Nr.269/2014) yra taikomos 9 juridiniams asmenims, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių **įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei 49,468 mln. Eurų, 1,777 mln. JAV dolerių.**

Vadovaujantis Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, šiuo metu įšaldytos lėšos 6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, **bendra suma 34,423 mln. Eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių.**

Informacija parengta remiantis FNTT tinklapyje skelbiama informacija.

Daugiau informacijos (lietuvių kalba): [TARPTAUTINĖS FINANSINĖS SANKCIJOS](#) | [Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba](#)

2022 m. lapkričio 9 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (LAT) nagrinėtoje byloje Baltarusijos Vitebsko srities ekonominio teismo **sprendimu** priteistas Baltarusijos komunalinės unitarinės vandens tiekimo ir kanalizacijos ūkio įmonei „Vitebskoblvodokanal“ 466 758,29 Baltarusijos rublio (161 499,12 Eur) įsiskolinimas iš Lietuvos įmonės UAB „Arginta“.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, išnagrinėjęs bylą, nurodė, kad 2022 m. balandžio 7 d. Baltarusijos Respublikos prezidento vardu priimtu įsaku sustabdytas įtrauktų į nedraugiškų valstybių sąrašą, įskaitant Lietuvą, rezidentų (fiziinių ir juridinių asmenų) vykdomųjų dokumentų (įskaitant išieškojimą pagal teismų sprendimus) vykdymas.

LAT pažymėjo, kad vienos valstybės teismo priimtas sprendimas gali būti pripažįstamas ir vykdomas kitoje valstybėje remiantis tarptautinėje teisėje suformuotais pagarbos, arba dar kitaip – geranoriškumo ir abipusiškumo, principais. Lietuvos Respublika ir Baltarusijos Respublika 1992 m. spalio 20 d. yra sudariusios sutartį dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose. Šioje Dvišalėje sutartyje įtvirtintas susitariančiųjų šalių teisingumo įstaigų priimtų sprendimų abipusio pripažinimo principas.

LAT konstatavo, kad atsisakymas vykdyti dvišale tarptautine sutartimi priimtus įsipareigojimus turėtų būti vertinamas, ar toks atsisakymas nepažeidžia tarptautinės teisės pripažįstamų geranoriškumo ir abipusiškumo principų, o tai galėtų būti savarankišku Baltarusijos Respublikos teismo sprendimo nepripažinimo pagrindu. **Lietuvos Aukščiausiasis Teismas taip pat pažymėjo, kad Lietuvoje galioja ir yra taikomos Europos Sąjungos sankcijos Baltarusijos asmenims, įtrauktiems į sankcijų sąrašus, taip pat su jais susijusiems asmenims.**

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pabrėžė, kad Reglamente sankcijų kontekste eksplicitiškai aptarti prašymai dėl teismo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti priskiriami prie „reikalavimų“ teisinės kategorijos. Reglamentas Nr. 765/2006 apima tiek į sankcijų sąrašus įtrauktiems asmenims priklausančių, tiek jų kontroliuojamų lėšų įšaldymą (Reglamento Nr. 765/2006 2 straipsnio 1 dalis), taip pat apima tiek tiesioginio, tiek netiesioginio naudojimosi lėšomis draudimą (Reglamento Nr. 765 2 straipsnio 2 dalis). Taigi, **Reglamentas apima taip pat valdymo ir kontrolės situacijas, o vien aplinkybė, jog tam tikras asmuo formaliai pats nėra įtrauktas į sankcijų sąrašus, nereiškia, jog sankcijų režimas jam nebus taikomas – už jo de facto gali stovėti į sąrašą įtrauktas asmuo.**

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas padarė išvadą, kad pripažinus, jog egzistuoja pagrindai pagal minėto Reglamento nuostatas vertinti, kad pareiškėjui taikomos sankcijos, vadovaujantis Dvišalės sutarties 19 straipsniu, turėtų būti atsisakoma teikti teisinę pagalbą (įskaitant teismo sprendimo nepripažinimą).

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Informacija parengta remiantis LAT pranešimu spaudai. **Daugiau informacijos (lietuvių k):** [LAT: Europos Sąjungos galiojančios sankcijos Baltarusijos asmenims yra pagrindas nepripažinti Baltarusijos teismo sprendimo | Lietuvos Aukščiausiasis Teismas](#)

Olandijos teismas leido pasilikti skvoteriams Rusijos oligarchui priklausančiose patalpose

2022 m. lapkričio 16 d. Amsterdamo teismas atmetė Rusijos bendrovės „Yandex“ įkūrėjo Araki Voložj ieškinį dėl skvoterių iškeldinimo iš jam priklausančių patalpų Amsterdame.

- **Pagrindinė informacija**

A.Voložj, aktyvus Putino rėmėjas, 2018 metais tapo netiesioginiu (per Britų Mergelių salose įsteigtą įmonę) patalpų Vondelpark Amsterdame (3,4 mln eurų vertė) savininku. Beveik iš karto po įsigijimo A.Voložj pradėjo patalpų atnaujinimo darbus. Dalis suplanuotų atnaujinimo darbų buvo naujo buto įkūrimas ir su tuo susijęs patalpų numeracijos keitimas.

- **Sankcijos**

2022 metų birželio 3 d. ES įtraukė A.Voložj į subjektų, kuriems taikomos ES sankcijos, sąrašą. Dėl pritaikytų ES sankcijų A.Voložj finansinės lėšos ir ekonominiai išteklių buvo įšaldyti. Pažymėtina, kad Britų Mergelių salose esanti įmonė nebuvo įtraukta į sankcijų sąrašą.

- **Skvoteriai**

Tam tikru metu nedidelė žmonių grupė užėmė A.Voložj priklausančias patalpas. Patalpose buvo pakeistos spynos, iškabintos Ukrainos vėliavos. Taip pat buvo iškeltos vėliavos su proukrainietiškais tekstais bei protestuojama prieš būstų stygių.

- **A.Voložj pozicija**

Voložj teigia, jog skvoteriai turi būti iškeldinti iš patalpų, kad būtų baigtas jų atnaujinimas. Taip pat, anot A.Voložj, nuosavybės teisė reiškia, kad jis turi turėti galimybę laisvai disponuoti jam priklausančiomis patalpomis. Papildomai Voložj nurodė, kad neteisėtas užėmimas kieno nors nuosavybės yra laikomas baudžiamuoju nusikaltimu, todėl jo atžvilgiu atlikti skvoterių veiksmai yra neteisėti.

- **Skvoterių pozicija**

Skvoteriai laikosi nuomonės, kad jų teisė į būstą turi būti viršesnė už A.Voložj nuosavybės teisę. Be to, jie tvirtina, kad tol, kol bus taikomos sankcijos, jokie atnaujinimo darbai negali būti atliekami ir mažai tikėtina, kad A.Voložj ir jo šeima asmeniškai gyvens šiose patalpose.

- **Teismo sprendimas**

Amsterdamo teismas priėmė sprendimą skvoterių naudai. Teismo nuomone, pagal sankcijų įstatymus A.Voložj neleidžiama didinti savo turto vertės, tačiau dėl planuojamų atnaujinimo darbų A.Voložj priklausančių patalpų vertė tikrai padidėtų. Teismas nurodė, kad, visų pirma, atsižvelgiant į patalpų padalijimą, visiškai neįtikėtina, kad po renovacijos A.Voložj gyvens šiose patalpose. Teismas papildomai pažymėjo, kad šiuo metu Voložj taikomas draudimas keliauti po ES ir netrukus ES turėtų panaikinti galimybę keliauti ir su A.Voložj turimu „auksiniu“ Maltos pasu. Visos A.Voložj lėšos ir ekonominiai išteklių ES yra išaldyti. Atitinkamai, dėl praktinių priežasčių, Voložj gyventi ES nebus įmanoma. O iš ES sankcijų sąrašų jis taip pat nebus „išbrauktas“ per kelis mėnesius.

Daugiau informacijos (olandų k.): [Rechtbank Amsterdam, C/13/724873 / KG ZA 22-930](#)